

TILTAKSSTRATEGI FOR SPESIELLE MILJØTILTAK I JORDBRUKET I MERÅKER 2024

Godkjent av Kontaktutvalg - landbruk 1. november 2023

SAMMENDRAG

Denne tiltaksstrategien inneholder opplysninger om aktuelle SMIL tiltak, vilkår, tilskuddssatser og noen råd og tips til søknadsomgangen i 2024.

Tiltaksstrategien er utarbeidet i henhold til forskrift om spesielle miljøtiltak i jordbruket.

Prosjekter og tiltak prioriteres ut fra lokale målsettinger.

TILTAKSSTRATEGI FOR SPESIELLE MILJØTILTAK I JORDBRUKET – SMIL 2024

Innhold

Formål	s 2
Forvaltet av kommunen	s 2
Prioriteringer	s 3
Hvem kan søke SMIL – midler	s 3
Hvordan søke SMIL – midler	s 3
Arbeidsfrist SMIL – midler	s 3
Veiledende satser for beregning av kostnader	s 4
Rapportering og utbetaling av SMIL-midler	s 4
SMIL-tiltak, prioritering og tilskuddssatser	s 4-7

SPESIELLE MILJØTILTAK I JORDBRUKET – SMIL

Formål

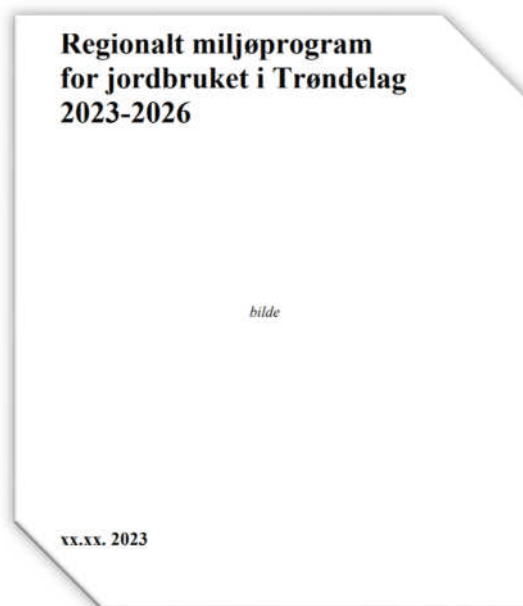
I henhold til Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket av 04.02.2004 er formålet med SMIL-midlene å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensingen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Tiltaksstrategien er retningsgivende for kommunens forvaltning av tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL). Kontaktutvalg for landbruk vedtar prioriteringer av tiltak.

Ordningen har bakgrunn i følgende forskrifter:

FOR 2004-02-04-448: [Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket](#)

FOR 2013-06-25-769: [Forskrift om tilskudd til drenering av jordbruksjord](#)

Føringer for bruken av SMIL-midler bygger på [Nasjonalt Miljøprogram 2023-2026 Rapport nr. 33.2022.pdf \(landbruksdirektoratet.no\)](#). Programmet skal bidra til å imøtekomme og nå internasjonale og nasjonale klima- og miljømål. En annen sentral føring for de lokale tiltaksstrategiene er de som Statsforvalteren gir gjennom [regionalt-miljøprogram-trondelag-2023-2026-horing.pdf \(statsforvalteren.no\)](#) (NB! Høringsforslag – statsforvalteren har ikke publisert endelig dokument).

Forvaltet av kommunen

Forvaltningen av tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) ble overført til kommunene i 2004. Midlene overføres fra staten til fylkesmennene, som foretar en viderefordeling til kommunene på bakgrunn av innmeldt behov, kommunale tiltaksstrategier og tidligere oppnådde resultater. De kommunale retningslinjene, den kommunale tiltaksstrategien med årlig oppdatering og gjeldende landbruksplan danner føringer for tildeling av midlene i Meråker. Tiltaksstrategien oppdateres årlig av utvalg plan og miljø. Samråd landbruk skal gis anledning til å komme med sin anbefaling i forkant av behandlingen.

Prioriteringer

Tilskudd kan innvilges til foretak som oppfyller vilkårene i forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket. Midlene skal prioriteres til de viktigste miljøoppgavene i landbruket i Meråker, som kommer fram i den årlige tiltaksstrategien. Prioritering innenfor de enkelte tiltak er beskrevet i tabell s 4 og 5. For hydrotekniske tiltak prioriteres tiltak i nedbørsfelt til vannforekomster med risiko for å ikke oppnå god miljøtilstand etter regional plan for vannforvaltning, se: [vann-nett](#)

Hvem kan søke SMIL - midler

- Foretak som er produksjonstilskudsberettiget.
- Eier eller leier av landbrukseiendom, der det foregår en tilskudsberettiget produksjon. Den som leier må ha godkjenning fra eier. Privatpersoner og foretak kan søke tilskudd.
- Søker må oppfylle vilkår i forskrift 1. juli 1999 nr. 791 om gjødslingsplanlegging
- Journal over plantevernmidler som brukes på eiendommen.
- Landbrukseiendommer som eies og drives av stat, fylke eller kommune kan ikke søke tilskudd, med mindre tiltaket er et fellestiltak der en eller flere tilskudsberettigede landbrukseiendommer er med.

Hvordan søke SMIL-midler

- Søknadskjema fylles ut og sendes digitalt med innlogging via [Altinn](#).
- Utfyllende informasjon: [Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket \(SMIL\) - Landbruksdirektoratet](#). Du kan også komme til søknadskjema via denne lenken.
- Vedlegg til søknad: Kostnadsoverslag med totale kostnadene for tiltaket, både materialkostnader, kjøp av tjenester og arbeid. Evt. detaljert pristilbud fra entreprenør eller håndverker kan legges ved. Finansieringsplan må foreligge.
 - Kart som viser arealet/objektets beliggenhet, med inntegnet tiltak. Bruk gjerne [gårdskart](#)
 - Bilder som viser tilstanden til arealet/bygningen/objektet før tiltaket settes i gang
 - Andre relevante opplysninger, hva skal gjøres, hvem som skal utføre.
 - Begrunne tiltaket og legge ved fremdriftsplan.
- For tiltak på leid areal må det foreligge skriftlig tillatelse til gjennomføring av prosjektet fra eier.
- **Søknadsfrist: 1. april.** Etter fristen blir søknadene behandlet fortløpende ut året, under forutsetning at det fortsatt er ufordelte midler.

Arbeidsfrist for SMIL-midler

Tilskudd gis ikke til påbegynt eller gjennomført tiltak. Arbeidsfrist for SMIL-midler
Arbeidsfristen er 3 år. Etter begrunnet skriftlig søknad kan fristen forlenges med ekstra 2 år, slik at samlet arbeidsfrist blir maks. 5 år fra innvilgningsdato.

Veiledende satser for beregning av kostnader

Disse veiledende satser kan benyttes ved utarbeidelse av eget kostnadsoverslag.

Veiledende makssatser for egen innsats, eksklusive MVA:

Manuelt arbeid	Kr 350,- time
Traktor m/fører	Kr 750,- time
Traktor med tilhenger	Kr 870,- time
Gravemaskin under 8 tonn m/fører	Kr 750,- time
Gravemaskin 8 til 12 tonn m/fører	Kr 850,- time

Rapportering og utbetaling av SMIL-midler

- SMIL-midlene utbetales etter slutført prosjekt og godkjent regnskap, med bakgrunn i godkjent kostnadsoverslag.
- Tiltaket skal utføres i henhold til plan og godkjente typetegninger der dette er aktuelt.
- Dersom kostnadene skulle bli større enn det godkjente kostnadsoverslaget, kan det fremmes tilleggssøknad der det tydelig kommer fram hva tillegget er og hvorfor kostnadene er blitt større.
- Anmodning om del- og sluttutbetaling og rapport sendes digitalt via Altinn.

SMIL-tiltak, prioritering og tilskuddssatser

Tema	Prioritet	Tiltak	Tilskuddssats
Planlegging og tilrettelegging	3	Planlegging av fellesprosjekt som leder til et konkret tiltak knyttet til et vassdrag eller et område.	Inntil 100% av godkjent kostnadsoverslag
Kulturlandskap	1	Tiltak som ivaretar natur- og kulturminneverdier i kulturlandskapet, f.eks. <ul style="list-style-type: none"> • Ta vare på og utvikle jordbrukets kulturlandskap • Ta vare på variasjon i jordbrukets verdifulle kulturlandskap • Ta vare på og skjømte biologisk verdifulle arealer i jordbruket • Bedre status for truede arter i jordbruket • Øke bruk og vern av jordbrukets genetiske ressurser • Å bedre tilstanden til kulturminner og kulturmiljøer i jordbruket • Bedre allmenhetens tilgang til jordbrukslandskapet 	Inntil 70% av godkjent kostnadsoverslag

Biologisk mangfold	4	<p>Det kan gis tilskudd til tiltak som ivaretar biologisk mangfold og gammel kulturmark. Tiltakene kan bidra til å</p> <ul style="list-style-type: none"> • fremme biologisk mangfold gjennom å ivareta planter og dyr i kulturlandskapet og kulturbetinget plante- og dyreliv • fremme biologisk mangfold gjennom å ivareta planter og dyr i kulturlandskapet og kulturbetinget plante- og dyreliv • fremme biologisk mangfold gjennom å ivareta planter og dyr i kulturlandskapet og kulturbetinget plante- og dyreliv <p>Det kan f.eks. gis tilskudd til</p> <ul style="list-style-type: none"> • å ta vare på trua natur • pollinatorvennlige tiltak • fjerning av fremmede skadelige arter • fremme biologisk mangfold i skog og utmark omfattes bare dersom den aktuelle lokaliteten er gammel kulturmark. Dette kan for eksempel være utslåtter eller seterområder 	<p>Inntil 70% av godkjent kostnadsoverslag</p>
Kulturminner og kulturmiljøer	8	<p>Det kan gis tilskudd til kulturminner og kulturmiljøer, inkludert verneverdige bygninger gjennom skjøtsel, vedlikehold og istandsetting etter kulturminnefaglige retningslinjer. Forskriften omfatter ikke freda bygninger. Eksempler på kulturminner i tilknytning til jordbrukslandskapet</p> <ul style="list-style-type: none"> • alle slags bygninger på gårdstun og i inn- og utmark, fra våningshus og driftsbygninger til utløe, koier og kvernhus • boplasser, hustufter og ruiner, gammetufter og gårdshauger • gravhauger og –røyser, helleristninger, offersteder og varp • rydningsrøyser, veiter/vanningsanlegg, bakkemurer, terrasseringer, tre- og steingjerder, og elfeforbygninger • gamle veifar, stier, veimerker, klopper, vad, tre- og steinbruer, geil/fegater • jakt-, fiske- og fangstinnretninger, stakktufter, jernvinneplasser, kull- og tjæremiler, og fløtningsdammer • bygdeborger og varder/veter <p>Eksempler på kulturmiljøer i jordbrukslandskapet</p> <ul style="list-style-type: none"> • gårdstun, seteranlegg, en samling gravhauger og naustmiljø 	<p>Inntil 35%, eller maks kr. 100.000 per tiltak.</p>

Friluftsliv	7	<p>Det kan gis tilskudd til tiltak som tilrettelegger for større tilgjengelighet og opplevelser i landskapet, og som holder verdifulle områder åpne. Tilskuddet kan gis for å bedre allmennhetens tilgang til jordbrukslandskapet.</p> <p>Tilskudd kan f.eks. gis til</p> <ul style="list-style-type: none">• investering i adkomst• porter, gjerdeklyv,• kompensasjon for vesentlig ulempe forbundet med allmenn ferdsel, avlingstap	Inntil 70% av godkjent kostnadsoverslag
Avrenning til vann	2	<p>Utbedring og supplering av hydrotekniske anlegg. Vanlig grøfting/drenering av jordbruksareal faller utenfor forskriftens formål. Eksempler på tiltak</p> <ul style="list-style-type: none">• rehabilitering av gamle og etablering av nye kummer/nedløpskummer• gjenåpning av bekkelukkinger• utbedring og oppgradering av eksisterende bekkelukking• terrengforming ifm. plassering av kum, motfall til nedløpskummer• reparasjon og oppdimensjonering av eksisterende utløp• forebyggingsarbeid i form av sikring av bunn og sider i åpne kanaler• erosjonssikring av utløp og skråninger• steinsetting i forbindelse med utbedring og erosjonssikring av utløp <p>Fangdammer og andre økologiske renseløsninger</p> <ul style="list-style-type: none">• etablering av ny fangdam og kumdam• tømning av fangdam (ikke årlig vedlikehold)• planting av kantvegetasjon, busker og trær langs erosjonsutsatte bekkkanter for å stabilisere kantene <p>Andre tiltak</p> <ul style="list-style-type: none">• tiltak for å redusere eller hindre avrenning fra husdyrgjødsel i utekveer og samleplasser for beitedyr, avrenning fra rundballer m.m. Det bør imidlertid være tiltak med tilknytning til eksisterende driftsbygning eller driftsopplegg	Inntil 70% av godkjent kostnadsoverslag
Utslipp til luft	5	<ul style="list-style-type: none">• Dekke over eksisterende gjødsellager for redusert utslipp til luft	Inntil 35%, eller maks kr. 100.000 per tiltak.

Plantevern	6	Det kan for eksempel gis støtte til spesielle investeringer som reduserer risiko for tap av plantevernmidler <ul style="list-style-type: none">• biobed – opprette plasser for fylling av sprøytevæske som reduserer risiko for forurensning og avrenning av plantevernmidler	Inntil 35%, eller maks kr. 100.000 per tiltak.
-------------------	----------	---	--

Prioriteringer i rekkefølge:

1. Kulturlandskap
2. Avrenning til vann
3. Planlegging og tilrettelegging
4. Biologisk mangfold
5. Utslipp til luft
6. Plantevern
7. Friluftsliv
8. Kulturminner og kulturmiljøer